

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

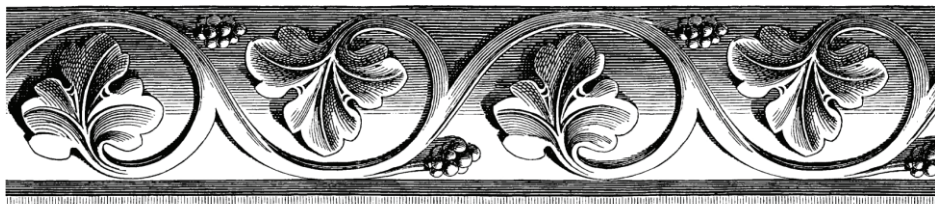
KOMITET REDAKCYJNY

REDAKTOR NACZELNY

Krzysztof Stępnik

REDAKTORZY NACZELNI SEKCJI

A	MATHEMATICA	Stanisław Prus
AA	CHEMIA	Jacek Goworek
AAA	PHYSICA	Stanisław Hałas
AI	INFORMATICA	Zdzisław Łojewski
B	GEOGRAPHIA, GEOLOGIA ETC.	Maria Łanczont
C	BIOLOGIA	Wanda Małek
F	HISTORIA	Joanna Sobiesiak
FF	PHILOLOGIAE	Monika Gabryś-Sławińska
G	IUS	Małgorzata Łuszczzyńska
H	OECONOMIA	Robert Zajkowski
I	PHILOSOPHIA – SOCIOLOGIA	Lesław Hostyński
J	PAEDAGOGIA – PSYCHOLOGIA	Ryszard Bera
K	POLITOLOGIA	Maria Marczevska-Rytko
L	ARTES	Tomasz Jasiński
M	BALCANIENSIS ET CARPATHIENSIS	Waldemar Paruch
N	EDUCATIO NOVA	Małgorzata Karwatowska

ANNALES

UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

SECTION

EDUCATIO NOVA

VOL. V

2020

UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
ISSN 2451-0491

REDAKTOR NACZELNY
MAŁGORZATA KARWATOWSKA

SEKRETARZ REDAKCJI
MAŁGORZATA LATOCH-ZIELIŃSKA

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
MONIKA JANICKA
KRZYSZTOF KOTUŁA
KATARZYNA MIELNICZUK
MAGDALENA SOWA

RADA NAUKOWA
prof. FRANCIS GROSSMANN, Grenoble Alpes Uniwersytet, Francja
prof. MARIANNE HEPP, Università di Pisa, Włochy
prof. LÁSZLO KÁLMÁN NAGY, Uniwersytet Jagielloński, Polska
ks. dr hab. ANDRZEJ KICIŃSKI, prof. KUL, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Polska
prof. FERIT KILICKAYA, Mehmet Akif Ersoy University, Turcja
dr hab. JAROSŁAW KRAJKA, prof. UMCS, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska
TARU KONST, Turku University of Applied Sciences, Finlandia
dr hab. LESZEK KORPOROWICZ, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński, Polska
prof. VLADIMIR KRASNOPOLSKIY, Wschodnioukraiński Uniwersytet Narodowy im. Wołodymyra Dala, Ukraina
prof. dr hab. MARIA KWIATKOWSKA-RATAJCZAK, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska
dr KEIJI SATO, Health Sciences University of Hokkaido, Japonia
prof. MANFRED SPITZER, Uniwersytet w Ulm, Centrum Transferu dla Neurologii i Edukacji (ZNL), Niemcy
s. dr hab. ANNA WALULIK, Akademia Ignatianum w Krakowie, Polska

**Czasopismo „Educatio Nova” uzyskało dofinansowanie w ramach programu
„Wsparcie dla czasopism naukowych” (nr umowy 317/WCN/2019/1)**

Czasopismo wydawane jest online oraz w wersji drukowanej. Wersją pierwotną czasopisma jest wersja drukowana.
Wersja online: www.educatio.annales.umcs.pl

OPRACOWANIE REDAKCYJNE
ANNA ADAMCZYK, MARTA MAZUR

**PROJEKT OKŁADKI
I STRON TYTUŁOWYCH**
JERZY DURAKIEWICZ

SKŁAD I ŁAMANIE
MARCIN WACHOWICZ

ISSN 2451-0491

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
20-031 Lublin, ul. Idziego Radziszewskiego 11, tel. (81) 537-53-04
e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl www.wydawnictwo.umcs.eu

---

Dział Handlowy: tel./faks 81 537-53-02
Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

DRUK: Mazowieckie Centrum Poligrafii Wojciech Hunkiewicz, ul. Lisi Jar 29, 05-270 Marki
Nakład 80 egz.

Spis treści

Table of Contents

Introduction	9
Wprowadzenie	15

Aksjologia a dydaktyka polonistyczna (Teaching Polish Studies in the Context of Axiological Considerations)

Aneta Grodecka

Myślenie w systemie poznawczym i w świecie wartości. O powinnościach dydaktyki w dobie neuronauki Thinking in the Cognitive System and in the World of Values. On the Duties of Teaching in the Age of Neuroscience.....	23
---	----

Anna Ślósarz

Dziesięć obligacji polonistycznej dydaktyki XXI wieku Ten Bonds of Polish Language and Literature Teaching in the 21 st Century.....	45
--	----

Małgorzata Karwatowska

O potrzebie zachowań etycznych we współczesnej edukacji On Ethical Behaviour in Contemporary Education	69
---	----

Ewa Ogłóza

Nurt antropocentryczno-kulturowy w dydaktyce literatury a współczesne antropologie Anthropocentric and Cultural Trend in Didactic Literature and Contemporary Anthropology	83
--	----

Lektura w kontekstach (Readings in Contexts)

Krzysztof Maliszewski

Grawitacja lektury. O (możliwym) sprzężeniu filologii i pedagogiki The Gravity of Reading. On (Possible) Coupling of Philology and Pedagogy	103
--	-----

<i>Danuta Łazarska</i>	
Postać literacka jako przedmiot rozmyślań aksjologicznych Literary Character as a Subject of Axiological Reflections	117
<i>Elżbieta Kotarba</i>	
Multimedialny moduł tematyczny (MMT), czyli o głośnym czytaniu jako aksjologicznej edukacji na lekcjach polskiego w szkole średniej Multimedia Theme System (MTS), or about Reading Aloud as Axiological Education in Polish Lessons in High School.	131
<i>Małgorzata Wójcik-Dudek</i>	
W imię spotkania. Antroponomastyka – lektura – etyka In the Name of the Meeting. Anthroponomastics – Reading – Ethics.	149
<i>Aneta Wysocka</i>	
„Róbmy swoje!”, czyli ethos inteligencji w nowoczesnej parenezie Wojciecha Młynarskiego “Let’s Do What Is Ours!”, or about the Intellectual Ethos in a Modern Paraenesis by Wojciech Młynarski	171
<i>Magdalena Ochwat</i>	
Edukacja polonistyczna wobec kryzysu klimatycznego – rozpoznania i rekomendacje dydaktyczne Polish Education in the Face of the Climate Crisis – Didactic Analyses and Recommendations	185
<i>Wioletta Żórawska</i>	
Cyprian Kamil Norwid z perspektywy współczesnej szkolnej recepcji i w odbiorze lokalnego środowiska Cyprian Kamil Norwid from the Perspective of Contemporary School Reception and in the Reception of the Local Environment.	205
<i>Marta Rusek</i>	
Mnemosyne w muzeum i w szkole Mnemosyne in Museum and at School	225
<i>Elżbieta Kruszyńska</i>	
Jasna, promienna i optymistyczna – o wartościach opowiadań Zofii Żurakowskiej Fair, Bright, Optimistic – about Literary Work of Zofia Żurakowska.	239
<i>Małgorzata Gajak-Toczek</i>	
Poezja i malarstwo o starości kobiet – wiersze Anny Świrszczyńskiej w dialogu z wybranymi obrazami Poetry and Painting about the Old Age of Women – Poems by Anna Świrszczyńska in Dialogue with Selected Paintings	251
<i>Agata Patalas</i>	
„W nieoczekiwanych chwilach empatii” – dydaktyka uważności wobec poezji Elizabeth Bishop “Unexpected Moments of Empathy” – Teaching Mindfulness through the Poetry of Elizabeth Bishop.	265

<i>Grażyna B. Tomaszewska</i> Męka dwuznaczności i egzorcyzmy The Struggle of Ambiguity and Exorcisms.	283
<i>Artur Sadecki</i> «Дома», или учебник для родителей Антона Чехова “At Home” – Anton Chekhov’s Textbook for Parents „W domu”, czyli Antoniego Czechowa podręcznik dla rodziców	299
<i>Artur Timofiejew</i> Sentymentalny wymiar „napoleońskich” wspomnień Franciszka Wiktora Dmochowskiego A Sentimental Aspect of Franciszek Wiktor Dmochowski’s “Napoleonic” Memoirs	313
Między kulturami (In-between Cultures)	
<i>Ewa Głażewska</i> Wartość kompetencji międzykulturowych The Value of Intercultural Competences	327
<i>Ivana Pondelíková (Styková)</i> Exploring Intercultural Differences between East and West throughout Cultural Dimensions and Literature Badanie różnic międzykulturowych między Wschodem a Zachodem poprzez wymiary kulturowe i literaturę.	343
<i>Renata M. Sigva</i> Stawanie się człowieka pogranicza Becoming a Borderland Human	359
<i>Maria Dorota Szoska</i> Jaką wartością jest naród? Rozważania na marginesie „Narozdin narodu” Kamila Polaka What Kind of Value is Nation? Contemplating and Discussing Kamil Polak’s “The Birth of a Nation”	373
<i>Kinga Siatkowska-Callebat</i> Glottodydaktyka kulturowa za granicą – kilka uwag z praktyki nauczania Cultural Glottodidactics Abroad – Some Thoughts on the Practice of Teaching.	389
<i>Maria Wacławek</i> Od adaptacji do spektaklu na motywach dzieła – z doświadczeń glottodydaktycznych Motifs from Adaptation to Staging – Based on Glottodidactic Experiences.	409
<i>Renata Rusin Dybalska</i> “Polish for Everyone”. A Few Notes on the Oldest Textbooks for Learners of Polish in the Czech Republic „Polski dla każdego”. Kilka uwag na temat najstarszych podręczników do nauki języka polskiego w Czechach	427
<i>Dariusz Piechota</i> Rehabilitacja starości. Glottogeragogika jako wyzwanie wobec ageizmu Rehabilitation of Old Age. Glottogeragogy as a Challenge to Ageism	441

<i>Katarzyna Dziwirek</i>	
Escape from Etymology? A Corpus Study of Polish Adjectival Intensifiers	
Ucieczka od etymologii? Korpusowe studium polskich przysłówków wzmacniających.	453
<i>Patrizio Malloggi</i>	
Kulturbedingte Symbolkraft von Farben am Beispiel von Gelb	
The Cultural Symbolism of Colors Using the Example of Yellow	
Kulturowa symbolika kolorów na przykładzie koloru żółtego.	473
<i>Fabiana Diniz Kurtz, Denilson Rodrigues da Silva</i>	
ICT, Media and Education – Some Considerations from the Brazilian Scenario	
ICT, media i edukacja – kilka uwag ze scenariusza brazylijskiego	487
<i>Yuliia Kulimova</i>	
Aesthetotherapeutic Ways of the Formation of the Worldview Culture in Future Primary School Teachers	
Estetyczno-terapeutyczne sposoby kształtowania kultury perspektywicznej u przyszłych nauczycieli szkół podstawowych.	503
<i>Vadym Kobylchenko</i>	
Взгляд на формирование системы ценностей личности в дошкольном возрасте сквозь призму аксиологического подхода – теоретический аспект проблемы	
Some Look at the Formation of the System of Personal Values in Kindergarten through the Prism of the Axiological Approach – Theoretical Aspect of the Problem	
Spojrzenie na kształtowanie systemu wartości osobistych u dzieci przedszkolnych poprzez pryzmat podejścia aksjologicznego – teoretyczny aspekt problemu.	517
<i>Irina Mikhnovetskaya</i>	
Особенности формирования социокультурных ценностей у детей старшего дошкольного возраста с синдромом Дауна	
Peculiarities of Forming Social and Cultural Values in Children of Senior Preschool Age with Down Syndrome	
Specyfika kształtowania wartości społeczno-kulturowych u dzieci w wieku przedszkolnym z zespołem Downa.	529
Noty o Autorach	
Notes on the Authors.	541